

اخبار اقتصادی روز

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

BANK MARKAZI JOMHOURI ISLAMI IRAN

اداره مطالعات و سازمان‌های بین‌المللی

INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND STUDIES DEPT

سال: پنجاه و پنجم، شماره ۷

شنبه ۳۰ فروردین ماه ۱۳۹۹ (۱۸ آوریل ۲۰۲۰)

وضع ارزهای عمده و نرخ های بهره: روز چهارشنبه، در پی تأکید آمارهای آمریکا بر نگرانی‌ها در خصوص تداوم و عمق آسیب اقتصاد جهانی ناشی از شیوع ویروس کرونا، سرمایه‌گذاران از دارایی‌های پرریسک به دارایی‌های مطمئن نظیر دلار آمریکا روی آوردند. در این روز، نرخ دلار در برابر ین و فرانک سوئیس به ترتیب ۰/۳۱ و ۰/۷۷ درصد تقویت شد. مطابق گزارش وزارت بازرگانی آمریکا در روز چهارشنبه، وقوع بدترین افت مخارج مصرف‌کننده طی دهه‌های اخیر به دلیل افت تقاضای مجموعه‌ای از کالاها ناشی از تعطیلی اجباری کسب و کارها برای کنترل شیوع ویروس کرونا، منجر به ثبت بیشترین افت تاریخی خرده‌فروشی آمریکا در ماه مارس گردید. در این روز، مطابق گزارش فدرال رزرو نیویورک، شاخص تولیدات کارخانه‌ای امپایر استیت که فعالیت این بخش در ایالت نیویورک را بررسی می‌کند، به پایین‌ترین سطح تاریخی (پیش از دوبرابر پیش‌بینی وال‌استریت) افت کرد. صندوق بین‌المللی پول در روز سه‌شنبه، انقباض ۳ درصدی اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۰ به دلیل شدیدترین کاهش فعالیت‌های اقتصادی از زمان رکود بزرگ (دهه ۱۹۳۰) را پیش‌بینی نمود. روز چهارشنبه، نرخ کرون نروژ و دلار کانادا در برابر دلار آمریکا به ترتیب حدود ۲ و بیش از ۱/۵ درصد تضعیف گردید. در پایان معاملات روز چهارشنبه، شاخص دلار که طی چهار روز اخیر کاهش یافته بود، در نهایت با ۰/۸۱ درصد افزایش، بخشی از افت‌های قبلی را جبران کرد. **روز پنجشنبه، در پی انتشار آمار هفتگی بیکاری آمریکا که حاکی از درخواست تاریخی ۲۲ میلیون آمریکایی برای بهره‌مندی از مزایای بیمه بیکاری بود، سرمایه‌گذاران به دارایی‌های مطمئن هجوم بردند. در نتیجه، ارزش دلار به بالاترین سطح یک هفته اخیر رسید. شایان ذکر است؛ با وجود افت دلار از بالاترین سطح در اواخر مارس به دلیل مجموعه‌ای از اقدامات انبساطی فدرال رزرو به منظور حمایت از اقتصاد این کشور، تلاش سرمایه‌گذاران برای ذخیره سرمایه‌های خود به ارز مطمئن دلار (ارز ذخیره جهانی)، به طور گسترده از رشد آن حمایت کرده است. لازم به ذکر است؛ دونالد ترامپ در کنفرانس خبری اواخر روز پنجشنبه، دستورالعمل‌هایی پیرامون بازگشایی مجدد اقتصاد آمریکا ارائه کرد. به دلیل تکلیفی بودن توافق ۵۰۰ میلیارد یورویی دولت‌های منطقه یورو در هفته گذشته برای حمایت از کشورهای منطقه (به ویژه ایتالیا با بدهی سنگین) در مقابله با شیوع ویروس کرونا، نرخ یورو در برابر دلار ۰/۷۲ درصد تضعیف گردید. همچنین، در پی تصمیم وضعیت اضطراری ژاپن از شهرهای مهم به سراسر کشور، نرخ ین در برابر دلار ۰/۲۵ درصد کاهش یافت. در این روز، نرخ دلار در برابر سایر ارزهای پرریسک‌تر نظیر پوند، دلار استرالیا و دلار نیوزلند اندکی افزایش یافت. در پایان معاملات روز پنجشنبه، شاخص دلار با ۰/۴۵ درصد افزایش، در پی تقویت تمایل به ریسک به دلیل خوش‌بینی محتاطانه سرمایه‌گذاران در خصوص نتایج آزمایش یک داروی ضد کرونا و برنامه دونالد ترامپ برای بازگشایی مجدد اقتصاد آمریکا، ارزش دلار کاهش یافت. شایان ذکر است؛ آمارهای امیدوارکننده از جزئیات یک گزارش در خصوص اثر نسخه آزمایشی داروی آزمایشگاهی بر افراد به شدت بیمار ناشی از ویروس کرونا در بیمارستان دانشگاه شیکاگو، منجر به تقویت شاخص ریسک گردید. در این روز، نرخ دلار در برابر یورو و پوند کاهش و در برابر ین و فرانک سوئیس افزایش یافت. لازم به ذکر است؛ بعد از کاهش نرخ یورو در برابر فرانک سوئیس به پایین‌ترین سطح بیش از ۵ سال گذشته در اوایل هفته جاری، نرخ یورو در برابر دلار در ماه جاری نیز تا کنون حدود ۱/۴۶ درصد افت (بزرگ‌ترین افت آهسته آهسته از ژوئیه سال گذشته) کرده است. هشدار امانت‌نماگران، رئیس جمهور فرانسه، در خصوص احتمال فروپاشی اتحادیه اروپا در صورت پیدا نکردن راهی برای تقسیم کردن هزینه‌های بحران ناشی از ویروس کرونا، یورو را در معرض آسیب‌پذیری قرار داده است. در پایان معاملات روز جمعه، شاخص دلار ۰/۸ درصد تضعیف گردید.**

فلزات قیمتی: روز چهارشنبه، در پی تقویت دلار و سودگیری سرمایه‌گذاران، بهای طلا یک روز پس از افزایش قیمت به بالاترین سطح بیش از هفت سال اخیر، کاهش یافت. اما نگرانی‌ها پیرامون رکود اقتصاد جهانی از کاهش بیشتر بهای آن جلوگیری کرد. در این روز، بهای نقدی طلا و بهای طلای قراردادی آمریکا به ترتیب ۰/۶ و ۱/۶ درصد افت داشت. در پایان معاملات روز چهارشنبه، بهای نقره و پالادیوم به ترتیب ۲/۹ و ۱/۵ درصد کاهش یافت و بهای پلاتین بدون تغییر باقی ماند. **روز پنجشنبه، در پی تضعیف تقاضای مامن طلا پس از افزایش تمداد متقاضیان استفاده از بیمه بیکاری آمریکا به میزان کمتر از هفته گذشته و افزایش امیدها برای کاهش محدودیت‌های ناشی از ویروس کرونا، بهای طلا پس از رشد ۱/۳ درصدی در معاملات اولیه این روز، در نهایت کاهش یافت. در این روز، بهای نقدی طلا و طلای قراردادی آمریکا به ترتیب ۰/۲ و ۰/۵ درصد کاهش یافت. در پایان معاملات روز پنجشنبه، بهای نقره و پالادیوم به ترتیب ۰/۶ و ۱/۱ درصد کاهش و بهای پلاتین ۰/۸ درصد افزایش یافت. **روز جمعه،** افزایش تمایل سرمایه‌گذاران به دارایی‌های پرریسک به دلیل ارائه دستورالعمل بازگشایی مجدد اقتصاد آمریکا توسط دونالد ترامپ و آمارهای اولیه مسرت‌بخش مرتبط با درمان بالقوه بیماری کوید ۱۹، موجب افت حدود ۲ درصدی بهای طلا شد. در این روز، بهای نقدی طلا و بهای طلای قراردادی آمریکا هر کدام ۱/۹ درصد کاهش یافت. در پایان معاملات روز جمعه، بهای نقره و پلاتین به ترتیب ۳/۱ و ۱/۵ درصد تضعیف و بهای پالادیوم ۱ درصد تقویت شد.**

نفت خام: روز چهارشنبه؛ با وجود پیش‌بینی افت تقاضای جهانی نفت به پایین‌ترین سطح ربع قرن اخیر در پی همه‌گیری ویروس کرونا، در پی انتشار گزارش آمریکا مبنی بر رشد هفتگی ذخایر نفت این کشور به بالاترین سطح تاریخی، بهای نفت آمریکا به پایین‌ترین سطح ۱۸ سال اخیر رسید و بهای نفت برنت بیش از ۶ درصد افت کرد. انتشار ارقام پیرامون عدم کفایت کاهش عرضه به منظور تلاش برای کنترل شیوع ویروس کرونا، ذخایر نفت آمریکا (بزرگ‌ترین کشور تولیدکننده نفت جهان) طی هفته گذشته ۱۹ میلیون بشکه افزایش یافت. آزادس بین‌المللی انرژی در گزارش ماهانه اعلام کرده: "هیچ توافق عملی برای کاهش عرضه نفت نمی‌تواند افت کوتاه مدت تقاضای آن را جبران نماید." در پایان معاملات روز چهارشنبه، بهای نفت برنت و نفت آمریکا به ترتیب ۱/۹۱ دلار و ۲۴ سنت در هر بشکه کاهش یافت. **روز پنجشنبه،** تجدید نظر نژولی اوپک از پیش‌بینی تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۰، توسط اعلام برخی کشورهای اروپایی مبنی بر کاهش محدودیت‌های ویروس کرونا که نشانگر رشد بالقوه مصرف است، جبران شد. در نتیجه، بهای نفت اندکی تغییر یافت. مطابق اعلام معامله-گران؛ کاهش قریب‌به‌تمامی در برخی کشورهای اروپایی، می‌تواند تقاضای سوخت را زودتر از آنچه پیش‌بینی می‌شد، بهبود دهد. اوپک در آخرین گزارش ماهانه پیش‌بینی کرده: تقاضای جهانی نفت در سال جاری میلادی، ۶۹ میلیون بشکه در روز (حدود ۶/۹ درصد تقاضای جهانی) کاهش خواهد یافت. پیش‌بینی مذکور به همراه گزارش روز چهارشنبه اداره اطلاعات انرژی آمریکا مبنی بر افزایش تاریخی ۱۹/۲ میلیون بشکه‌ای ذخایر نفت خام این کشور طی هفته گذشته، خوش‌بینی‌ها پیرامون توافق اوپک و متحدانش در خصوص کاهش ۹/۷ میلیون بشکه‌ای تولید نفت در ماه‌های می و ژوئن را کاهش داد. امیدها پیرامون کاهش ۱۰ میلیون بشکه‌ای تولید نفت توسط کشورهای دیگر نظیر آمریکا می‌تواند تولید نفت را حدود ۲۰ میلیون بشکه در روز کاهش دهد؛ اگرچه اثر محدودیت‌های مذکور پس از گذشت ماهه نتیجه بخش خواهد بود. در پایان معاملات روز پنجشنبه، بهای نفت برنت ۱۳ سنت در هر بشکه افزایش یافت و بهای نفت آمریکا بدون تغییر ماند. **روز جمعه،** انتشار آمارهای اقتصادی ضعیف چین و اشاع سریع ذخایر نفت آمریکا موجب بی اثر شدن خوش‌بینی‌های فزاینده ناشی از اظهارات دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، مبنی بر بازگشایی اقتصاد این کشور و روند متفاوت قیمت‌های نفت گردید. با وجود اعلام توافق اوپک و متحدانش مبنی بر کاهش تولید نفت به میزان حدود ۱۰ میلیون بشکه در روز در واکنش به کاهش تقاضا، بهای نفت هم-چنان پایین باقی مانده است. در پی برنامه‌ریزی آمریکا برای کاهش قریب‌به‌تمامی پس از اعلام دستورالعمل‌های جدید ترامپ در ایالت‌های این کشور، به منظور پایان تعطیلی‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا طی رویکردی سه مرحله‌ای، بهای نفت اندکی تقویت شد؛ اما افزایش اولیه بهای نفت برنت بسیار کوتاه مدت بود. در پایان معاملات روز جمعه، بهای نفت برنت ۸۶ سنت در هر بشکه افزایش و بهای نفت آمریکا ۴۴ سنت در هر بشکه کاهش یافت.

تاریخ	نوع فلز	آلومینیوم	مس	سرب	نیکل	قلع	روی
جمعه ۱۷ آوریل ۲۰۲۰		۱۴۸۲/۵	۵۱۷۵/۵	۱۶۵۱/۵	۱۱۸۸۷	۱۵۲۰۳	۱۹۳۳/۵
پنجشنبه ۱۶ آوریل ۲۰۲۰		۱۴۷۶	۵۰۹۸/۵	۱۶۷۵	۱۱۶۵۷	۱۵۱۷۵	۱۹۲۳/۵
چهارشنبه ۱۵ آوریل ۲۰۲۰		۱۴۶۹/۵	۵۰۵۴/۵	۱۶۶۴	۱۱۷۱۲	۱۵۲۴۰	۱۹۰۸/۵

نرخ سپرده سه ماهه	انواع ارز و فلزات قیمتی					
	چهارشنبه ۱۵ آوریل ۲۰۲۰	پنجشنبه ۱۶ آوریل ۲۰۲۰	جمعه ۱۷ آوریل ۲۰۲۰	لندن	نیویورک	لندن
حق برداشت مخصوص*	-	-	-	-	-	-
یورو*	-	-	-	۱/۰۸۷۷	۱/۰۸۳۹	۱/۰۸۷۶
لیبره انگلیس*	-	-	-	-	۱/۲۴۵۸	۱/۲۵۰۰
فرانک سوئیس	-	-	-	-	۰/۹۷۰۳	۰/۹۶۶۷
ین ژاپن	-	-	-	-	۱۰۷/۹۲	۱۰۷/۵۳
بهره دلار	-	-	-	-	-	-
طلا	۱۷۱۸/۶۵	۱۷۲۹/۵۰	۱۷۱۶/۲۹	۱۷۱۱/۲۹	۱۶۹۲/۵۵	۱۶۸۵/۸۴
نقره	۱۵/۵۷	۱۵/۵۰	۱۵/۳۶	۱۵/۳۸	۱۵/۱۶	۱۵/۱۴
پلاتین	۷۷۸	۷۹۰	۷۷۴/۵۵	۷۸۰/۴۳	۷۸۰	۷۷۱/۶۶
نفت خام	۲۷/۶۹**	۲۷/۸۲**	۲۷/۸۲**	۱۹/۸۷***	۲۸/۶۸**	۲۵/۰۹***
سید نفت اوپک	۱۷/۵۱	۱۷/۳۳	-	-	-	-

* هر واحد به دلار آمریکا ** نفت خام برنت *** نفت خام پایه آمریکا **** نرخ بهره

پیش بینی صندوق بین المللی پول از افت اقتصادی شدید منطقه خاورمیانه

خبرگزاری رویترز، مورخ ۲۰۲۰/۰۴/۱۵ (۱۳۹۹/۰۱/۲۷) - روز چهارشنبه، صندوق بین المللی پول اعلام کرد؛ اقتصاد کشورهای منطقه خاورمیانه و آسیای مرکزی در سال جاری میلادی، انقباضی بزرگ تر از بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸ و شوک قیمت نفت در سال ۲۰۱۵ را تجربه خواهند کرد. اوایل هفته جاری، صندوق اعلام کرد: به دلیل فروپاشی فعالیت های اقتصادی ناشی از شیوع ویروس کورونا، انتظار می رود اقتصاد جهانی در سال جاری میلادی ۳ درصد منقبض گردد که شدیدترین رکود اقتصادی از زمان رکود بزرگ دهه ۱۹۳۰ خواهد بود.

کشورهای منطقه خاورمیانه که اتکای زیادی به صادرات نفت دارند، متحمل فشار مضاعف ناشی از افت بهای نفت به دلیل کاهش تقاضای این محصول خواهند بود؛ همچنین رقابت برای کسب سهم بازار بین غول های نفتی (عربستان سعودی و روسیه) که تا یکشنبه گذشته ادامه داشت، باعث اشباع مازاد عرضه گردید. تولید ناخالص داخلی واقعی صادرکنندگان نفت خاورمیانه در سال جاری میلادی ممکن است تا ۴/۲ درصد کاهش یابد که یک تجدید نظر نزولی شدید نسبت به پیش بینی ماه اکتبر گذشته صندوق (رشد ۲/۱ درصد) محسوب می شود. پیش بینی می شود بیش از ۲۵۰ میلیارد دلاری درآمد حاصل از صادرات نفت کشورهای منطقه کاهش یابد.

طبق اعلام صندوق بین المللی پول؛ توافق روز یکشنبه تولیدکنندگان بین المللی نفت برای اعمال بیشترین کاهش تاریخی در تولید نفت می تواند موجب حمایت اندکی از بهای این محصول گردد، اما کاهش قیمت نفت به حدی زیاد بوده که انتظار می رود درآمدهای بودجه ای و صادراتی تمامی کشورهای صادرکننده نفت منطقه خاورمیانه کاهش یابد، حتی کشورهایی که احتمال کسب سهم بازار دارند، به دلیل بالا بودن هزینه تولیدکنندگان، با مشکلات مالی مواجه خواهند شد. به گفته صندوق؛ پیش بینی می شود، رشد اقتصادی منطقه خاورمیانه از ۱/۲ درصد در سال ۲۰۱۹ به منفی ۲/۸ درصد در سال جاری میلادی کاهش یابد. انتظار می رود با برطرف شدن تهدیدات ناشی از همه گیری ویروس کورونا، رشد منطقه مذکور در سال ۲۰۲۱ به طور مجدد به ۴ درصد برسد.

صندوق بین المللی پول، کاهش رشد اقتصادی عربستان سعودی (بزرگترین صادرکننده نفت جهان) از ۰/۳ درصد در سال ۲۰۱۹ به منفی ۲/۸ درصد در سال جاری میلادی را پیش بینی نمود. شایان ذکر است؛ صندوق پیش از همه گیری کرونا که باعث تغییر تمامی سناریوهای رشد شد، رشد تولید ناخالص داخلی واقعی عربستان در سال جاری میلادی را ۲/۲ درصد پیش بینی کرده بود. صندوق بین المللی پول در گزارش چشم انداز اقتصادی منطقه ای اعلام کرد: «اقدامات ضروری برای مهار شیوع ویروس، با تأثیرات منفی بر شاخص اعتماد و فعالیت های بخش غیر نفتی، بخش های اشتغال زای منطقه را تحت تأثیر قرار داده است.»

این صندوق معتقد است: «اقدامات پیرامون مهار ویروس توسط دولت ها که به طور تقریبی باعث توقف بخش های حیاتی اقتصاد نظیر گردشگری، رفاهی و خرده فروشی گردیده است، به احتمال زیاد بیشترین تاثیر را بر بنگاه های کوچک و متوسط منطقه خواهد گذاشت. علاوه بر این، با توجه به اشتغال بالای بخش های خدماتی مذکور، در صورت افزایش بیکاری و کاهش دستمزدها و پرداخت های انتقالی، این امر می تواند اثرات ثانویه قابل توجهی بر تقاضای داخلی در سراسر منطقه داشته باشد.» به دلیل اختلالات زنجیره عرضه و افت اعتماد مصرف کننده و کسب و کار، سایر فعالیت های اقتصادی در حال آسیب دیدن هستند.

خروج سرمایه به دلیل وخامت بازارهای مالی جهانی، به فشارهای اقتصادی افزوده شده است. به گفته صندوق بین المللی پول؛ در ماه مارس، نزدیک به ۵ میلیارد دلار از جریان های پرتفو از منطقه خارج شده که با توجه به سرسیدهای آتی بدهی خارجی این کشورها (بالغ بر ۳۵ میلیارد دلار در سال جاری)، ریسک چالش های تامین مالی مجدد دولت ها را افزایش داده است. این امر به ویژه برای آن دسته از کشورهای واردکننده نفت در منطقه که بدهی عمومی بالایی دارند، نگران کننده است؛ زیرا به کاهش سرمایه و جریان های حواله ها از کشورهای نفت خیز می افزاید و می تواند باعث فشار بر ذخایر ارزی و افزایش نرخ ارز آن ها شود.

کشورهای درگیر منطقه نظیر عراق، سودان و یمن، بزرگ ترین چالش ها را در برابر مهار انتشار ویروس را دارند. طبق اعلام صندوق بین المللی پول؛ «برای مقابله با این چالش ها، حمایت به موقع مالی و پزشکی خارجی توسط اقتصادهای عمده جهان و سازمان های بین المللی ضروری خواهد بود.»

شایان ذکر است؛ پیش از این، صندوق بین المللی پول از اردن، جمهوری قرقیزستان، پاکستان و تونس حمایت مالی نموده و با ارائه تنفس در بازپرداخت بدهی های خارجی سومالی، به این کشور نیز کمک کرده است.